

**KALVARIJOS GLOBOS IR UŽIMTUMO CENTRO
FIZINIO IR PSICHOLOGINIO SMURTO PRIEŠ PASLAUGŲ GAVĖJUS IR
FINANSINIO PIKTNAUDŽIAVIMO JŲ ATŽVILGIU PREVENCIJOS PROCEDŪRŲ
TVARKOS APRAŠAS**

**I. SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Kalvarijos globos ir užimtumo centro (toliau – Centro) vykdomų fizinio, psichologinio smurto prieš paslaugų gavėjus ir finansinio piktnaudžiavimo jų atžvilgiu prevencijos procedūrų tvarkos aprašo (toliau – tvarka) **tikslas** – užkirsti kelią paslaugų gavėjų nepriežiūrai, fiziniam ir psichologiniam smurtui prieš paslaugų gavėjus bei finansiniam piktnaudžiavimui paslaugų gavėjų atžvilgiu.

2. **Tvarkoje** vartojamos sąvokos:

2.1. **Smurtas** yra tada, kai žmogus pažeidžia kito žmogaus teises ir savo veiksmais ar žodžiais sukelia asmeniui fizinį ar dvasinį skausmą, žaloja jo fizinę ir psichinę sveikatą:

2.1.1. Smurtas:

2.1.1.1. visa, kas daro asmeniui psichologinę, fizinę, dvasinę žalą ir sukelia kančią;

2.1.1.2. grasinimai;

2.1.1.3. bandymai apriboti asmens laisvę;

2.1.1.4. nepriežiūra.

2.1.2. Fizinis smurtas:

2.1.2.1. asmens mušimas ranka ar įvairiais daiktais;

2.1.2.2. stumdymas;

2.1.2.3. purtymas;

2.1.2.4. žnaibymas.

2.1.3. Psichologinis smurtas:

2.1.3.1. žodinis agresyvus elgesys;

2.1.3.2. vertimas jaustis kaltu;

2.1.3.3. tyčiojimasis;

2.1.3.4. grasinimas;

2.1.3.5. gąsdinimas;

2.1.3.6. atstūmimas;

2.1.3.7. kalbėjimas pakeltu tonu;

2.1.3.8. kalbėjimas asmens orumą žeminančiu tonu;

2.1.3.9. privačios informacijos atskleidimas siekiant pažeminti.

2.1.4. **Finansinis smurtas** – neteisėtas paslaugų gavėjų finansinių lėšų panaudojimas.

2.2. **Patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant įžeisti, įskaudinti ar kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui.

**II. SKYRIUS
SMURTAŲ PROVOKUOJANTYS IR SMURTUI NELEIDŽIANTYS
ATSIRASTI VEIKSNIAI**

3. **Veiksniai, galintys sumurtą išprovokuoti:**

3.1. teisingumo ir saugumo jausmo darbo vietoje trūkumas;

- 3.2. profesinis perdegimas,
- 3.3. dažni, neįvardinti ir nesprendžiami konfliktai;
- 3.4. matomi ir nematomi artimųjų pervargimo simptomai;
- 4. Veiksniai, neleidžiantys smurtui atsirasti:**
 - 4.1. mediacijos metodo taikymas;
 - 4.2. reagavimas nedelsiant į bet kokios formos smurtą;
 - 4.3. Centro darbuotojų informavimas ir komunikavimas apie įvykusį smurto atvejį;
 - 4.4. triukšmo, intrigų, apkalbų vengimas, draudimas skleisti asmens garbę ir orumą žeminančią informaciją;
 - 4.5. gerų tarpusavio santykių skatinimas, Centro darbuotojų ir paslaugų gavėjų bei kitų suinteresuotų asmenų tarpusavio pagarba;
 - 4.6. Centro darbuotojų vertybių puoselėjimas: tolerancija, taktiškumas, orumas, bendruomeniškumas, mandagumas, paslaugumas, rūpinimasis kitais, tarpusavio pasitikėjimas, solidarumas, lygiateisiškumas ir kitos vertybės.

III. SKYRIUS SMURTO PREVENCIJOS PROCEDŪROS

5. Fizinio ir psichologinio smurto, patyčių prevencijos procedūros:

5.1. Centro darbuotojų švietimas (institucijoje arba mokymus organizuojančioje įstaigoje) – veikla, skirta smurto rizikai mažinti, apimanti visų darbuotojų švietimą, informavimą ir kt. priemones;

5.2. vadovavimasis Centro taisyklėse bei pareigybės aprašymuose numatytais elgesio normomis;

5.3. emociškai saugios aplinkos sukūrimas.

6. Centro paslaugų gavėjų švietimas ir prevencinės priemonės:

6.1. kalbėjimas su paslaugų gavėjais apie elgesį galimo smurto metu;

6.2. paslaugų gavėjų supažindinimas su elgesio taisyklėmis, jų aptarimas;

6.3. vengimas apgyvendinti paslaugų gavėjus, kurie nuolat konfliktuoja tarpusavyje, yra agresyviai nusiteikę vienas kito atžvilgiu, viename kambaryje;

6.4. individualus darbas su paslaugų gavėjais, linkusiais į agresyvų elgesį.

7. Finansinio smurto prevencijos procedūros:

7.1. paslaugų gavėjų ar jo artimųjų/globėjų informavimas apie tai, kam bus reikalingi pinigai, tikslus jų kiekis, tiksli suma;

7.2. kasos čekių pateikimas paslaugų gavėjams/ ar jų artimiesiems/globėjams;

7.3. paslaugų gavėjui turint didesnę pinigų sumą – susisiekimas su jo artimaisiais/globėjais ir informavimas.

7.4. darbuotojų švietimas finansinio smurto prevencijos klausimais, siekiant, kad:

7.4.1. gebėtų atpažinti finansinio smurto elgesį;

7.4.2. imtųsi visų priemonių, siekiant nutraukti visus galimus veiksmus finansinio smurto pašalinimui.

7.5. darbe vadovautis patvirtinta Kalvarijos globos ir užimtumo centro Socialinės globos namų Gyventojų pinigų, turto ir kitų materialinių vertybių priėmimo, naudojimo, laikymo, saugojimo ir apskaitos tvarka.

8. Nepriežiūros prevencijos procedūros:

8.1. paslaugų gavėjo asmens higienos procedūrų pastovus atlikimas (maudymasis ne rečiau kas 7 dienas, rytinio ir vakarinio tualetu atlikimas, odos raukšlių priežiūra ir pan.);

8.2. pilnas aprūpinimas asmens higienos priemonėmis (kremai, sauskelnės ir pan.) ir kompensacinė technika (vaikštynė, funkcinė lova ir kt.), gyvenantiems Socialinės globos namuose;

8.3. paslaugų gavėjais, gyvenančiais savo namuose, pilnu aprūpinimu asmens higienos priemonėmis (kremai, sauskelnės ir pan.) ir kompensacine technika rūpinasi artimieji, esant poreikiui darbuotojai;

8.4. teisingas gydytojo paskyrimų vykdymas;

8.5. esant reikalui, kūno padėties keitimas, sodinimas į neįgaliojo vežimėlį, vežimas į lauką.

9. Visais įtariamų ir realių patyčių, nepriežiūros ar smurto atvejais, kiekvienas darbuotojas nedelsiant reaguoja atlikdamas šiuos procedūrinius veiksmus:

9.1. Reagavimas:

9.1.1. asmens panaudojusio smurtą sustabdymas;

9.1.2. atskyrimas;

9.1.3. pirmosios pagalbos suteikimas (jeigu reikia).

9.2. Informavimas:

9.2.1. informuojamas tiesioginis vadovas;

9.2.2. informuojama administracija;

9.2.3. informuojami šeimos nariai.

9.3. Sprendimas:

9.3.1. skiriamas atsakingas asmuo;

9.3.2. skiriama komisija;

9.3.3. smurto atvejo ištyrimas;

9.3.4. pagalbos priemonių numatymas;

9.3.5. drausminių priemonių numatymas;

9.3.6. prevencijos priemonių numatymas.

9.4. Grįžtamasis ryšys:

9.4.1. pagalbos smurto aukai teikimas;

9.4.2. pagalbos smurtautojui teikimas;

9.4.3. prevencinių priemonių centre taikymas;

9.4.4. stebėseną.

IV. SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

10. Fizinio ir psichologinio smurto prieš paslaugų gavėjus bei finansinio piktnaudžiavimo jų atžvilgiu prevencijos procedūrų veiksmų seka pateikiama Priede Nr. 1.

11. Visi Centro darbuotojai bei paslaugų gavėjai supažindinami su Fizinio ir psichologinio smurto prieš paslaugų gavėjus bei finansinio piktnaudžiavimo jų atžvilgiu prevencijos procedūrų tvarkos aprašu.

VEIKSMŲ SEKA SMURTO ATVEJU

